

PEILJAAR 2022

BENCHMARK HUISHOUDELIJK AFVAL

Westervoort

SAMENVATTING

NVRD Benchmark Huishoudelijk Afval

Leren door te vergelijken

Inhoud

1. Inleiding	**3**
2. Kernprestaties	**4**
3. Milieu	**6**
4. Kosten	**11**
5. Dienstverlening	**12**
6. Regievaardigheden	**13**
7. Basisgegevens	**14**

Datum: 6 oktober 2023
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

1. Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afval(scheidings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo min mogelijk ongescheiden restafval (te realiseren door preventie, reparatie en hoogwaardig hergebruik) tegen zo laag mogelijke beheerkosten. De hoeveelheid restafval en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkingsbasis

Aan de benchmark peiljaar 2022 hebben 116 deelnemers meegedaan die in totaal 183 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklasses zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Westervoort heeft 13% hoogbouw en is ingedeeld in klasse D. In deze rapportage vindt de vergelijking plaats vanuit gemeentelijk perspectief. Dat wil zeggen dat Westervoort wordt vergeleken met vergelijkbare gemeenten (met of zonder eigen inzameldienst).

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Per prestatiegebied wordt **Westervoort** op de belangrijkste prestatie-indicatoren vergeleken met het klasse D-gemiddelde. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het hoofdrapport.

2. Kernprestaties

Hoe presteert Westervoort tov de benchmark?

Op de vier prestatiegebieden van de benchmark is weergegeven hoe Westervoort presteert ten opzichte van de benchmark klasse D.

Milieu

	Westervoort	KLASSE D	.
Restafval (kg/inw)	107	112	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	203	198	●

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	289	248	●

Regie

Regievaardigheid (score)	16	15	●

Legenda

- ● = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
- ● = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- ● = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

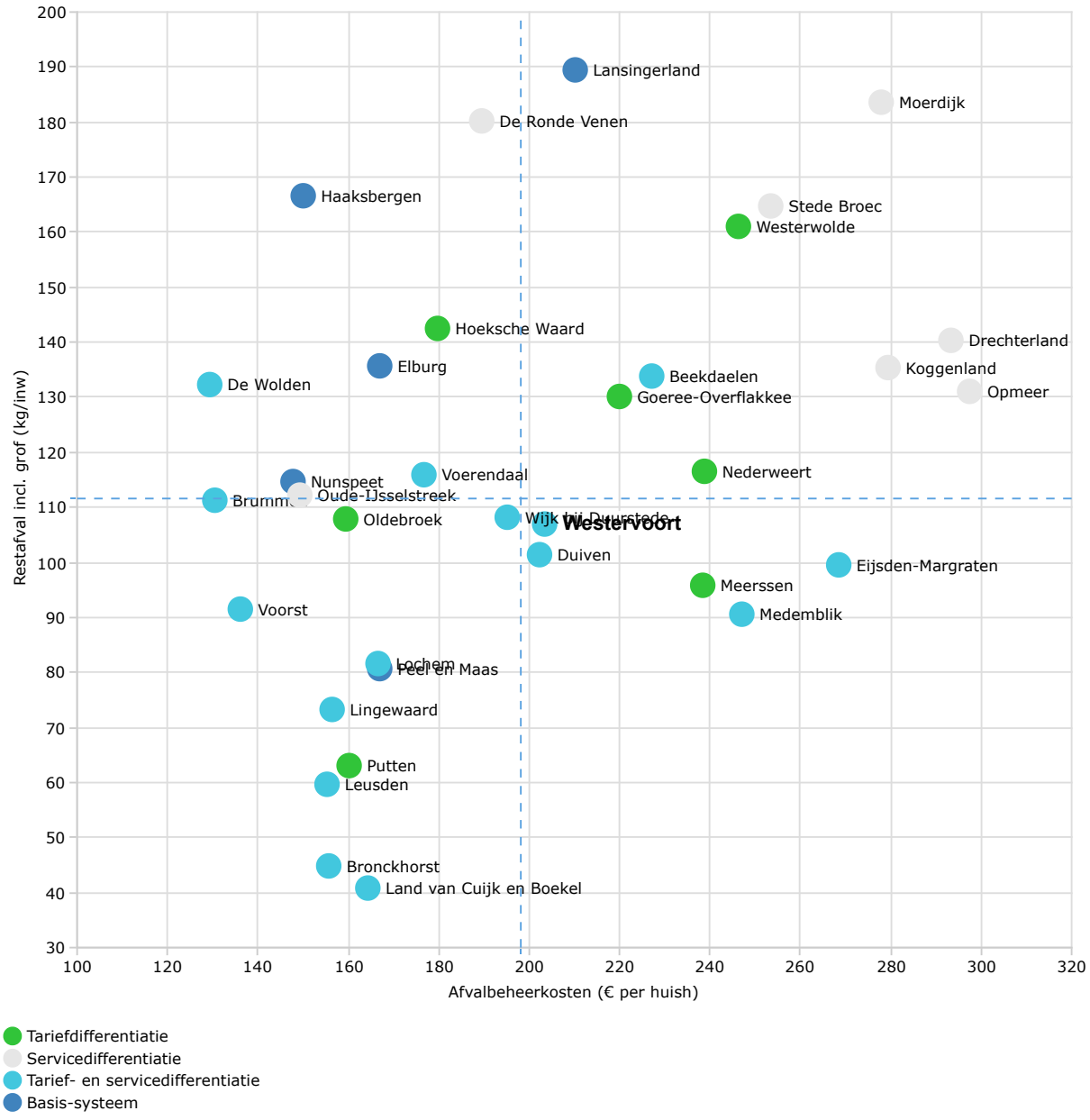
Afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten), minus de opbrengsten verkregen vanuit producentenverantwoordelijkheid.

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. In de benchmark wordt op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) een totaal score berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin de gemeente regie voert op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De score wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle gemeenten uit KLASSE D weergegeven, waarbij de hoeveelheid restafval is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd: hoe meer of hoe vaker restafval wordt aangeboden, hoe meer een huishouden betaalt.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurtniveau).

Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

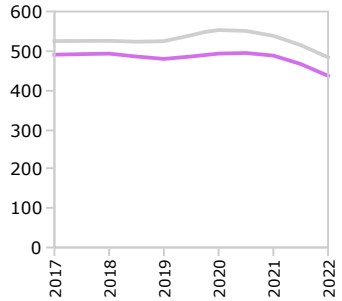
3. Milieu

Hoe presteert Westervoort op de milieu-indicatoren *huishoudelijk afval, afvalscheiding* en *restafval* ten opzichte van de benchmark?

	Westervoort	KLASSE D	.
Huishoudelijk afval (kg/inw)	436	483	●
Afvalscheiding (%)	75%	77%	●
Restafval (kg/inw)	107	112	●

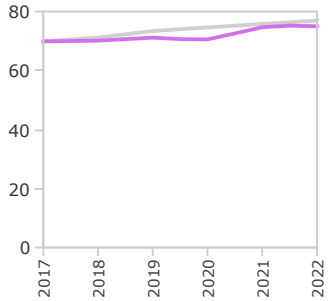
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

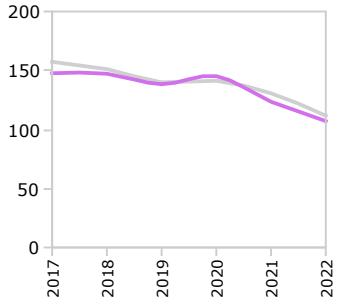
Afvalscheiding

%

Restafval

kg per inwoner

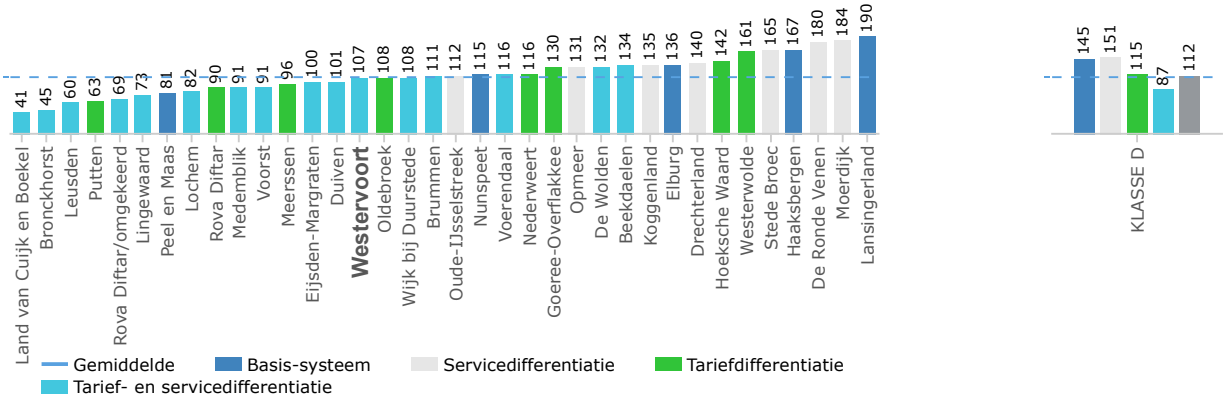

Westervoort
KLASSE D

Restafval

.

kg per inwoner

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

Afvalscheiding % = het aandeel van het van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Westervoort	KLASSE D	.
Fijn restafval	90	93	
Groente-, fruit- en tuinafval	129	137	
Oud papier en karton	56	52	
Plastic, metalen en drankenkartons	32	32	
Glas verpakkingen	23	23	
Textiel	7	5	
Klein chemisch afval	1	1	
Luiers	4	1	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	1	
Metalen uit bodemas	3	0	
Biogranulaat (onf)	0	4	
Fijn huishoudelijk totaal	345	348	
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	74%	73%	

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	17	19	
Grof tuinafval	8	33	
Kringloopgoederen	10	2	
Oud IJzer	3	4	
Elektr(on)ische apparatuur	5	5	
Hout A en B	15	26	
Hout C	2	3	
Puin	16	33	
Overig brongescheiden	10	14	
Nagescheiden	5	4	
Grof huishoudelijk totaal	91	138	
Scheidings% grof huishoudelijk afval	81%	84%	

Totaal

kg per inwoner

Huishoudelijk afval totaal	436	483	

Toelichting

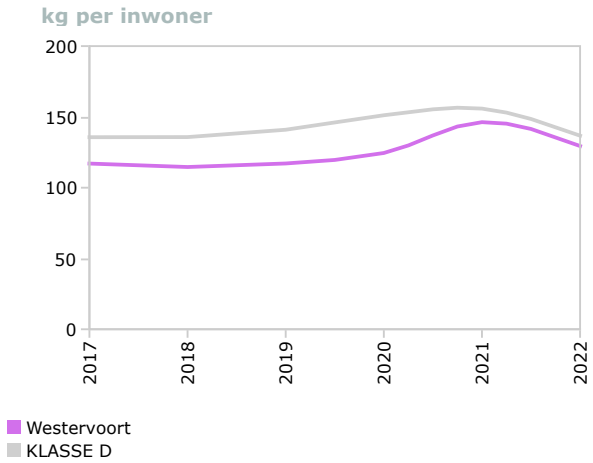
Per materiaalstroom is weergegeven hoe Westervoort presteert ten opzichte van de benchmark. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

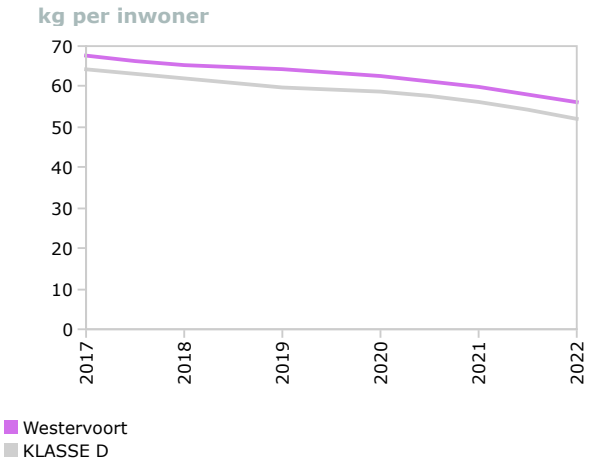
Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van Westervoort zich in de afgelopen 7 jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van de benchmark.

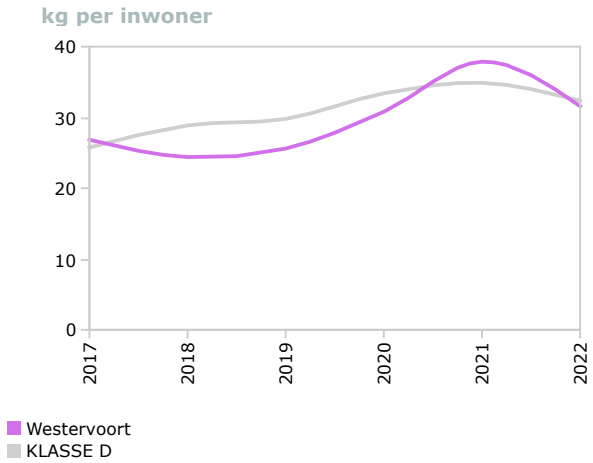
Groente-, fruit- en tuinafval

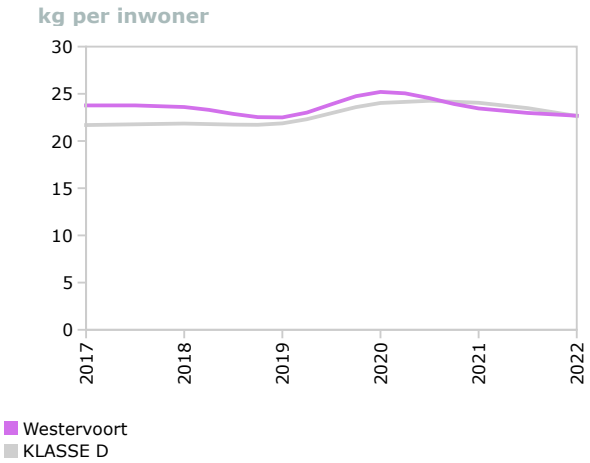
Oud papier en karton

Plastic, metalen en drankenkartons

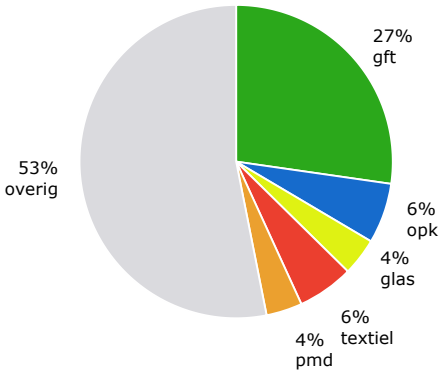
Glas

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Westervoort	KLASSE D	.
Groente-, fruit- en tuinafval	24	30	●
Oud papier en karton	6	6	●
Plastic, metalen en drankenkartons	3	9	●
Glas verpakkingen	3	3	●
Textiel	5	5	●
Totaal	42	53	●

Westervoort heeft 42 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **47**% van de totale hoeveelheid fijn restafval.

Vervuiling in de grondstoffen

in gewichts%

	Westervoort
Groente-, fruit- en tuinafval	11%
Oud papier en karton	
Plastic, metalen en drankenkartons	

CO2-reductie

kg per inwoner

	Westervoort	KLASSE D	.
CO2-reductie (kg/inw)	132	116	●

Toelichting

Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeranalyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht. Ook de procentuele samenstelling is gecorrigeerd voor nagescheiden grondstoffen. Hierdoor kunnen de percentages afwijken van sorteeranalyseresultaten.

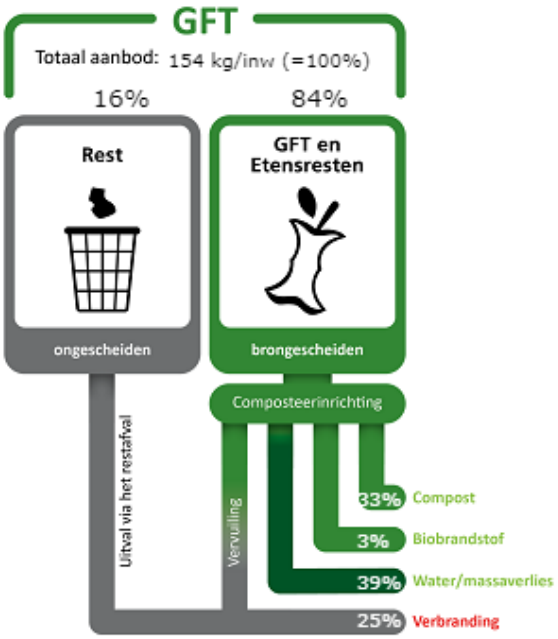
Vervuiling in de grondstoffen = geeft een indicatie van de aanwezigheid van niet-producteigen materiaal in de brongescheiden grondstoffen. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeranalyses (in opdracht van gemeente of inzamelbedrijf). In geval van pmd gaat het om stoorstromen type 1 (=niet toegestane of gevaarlijke stoffen) en type 2 (= schadelijk voor verwerkingsproces waaronder te groot product eigen materiaal en/of product vreemd materiaal).

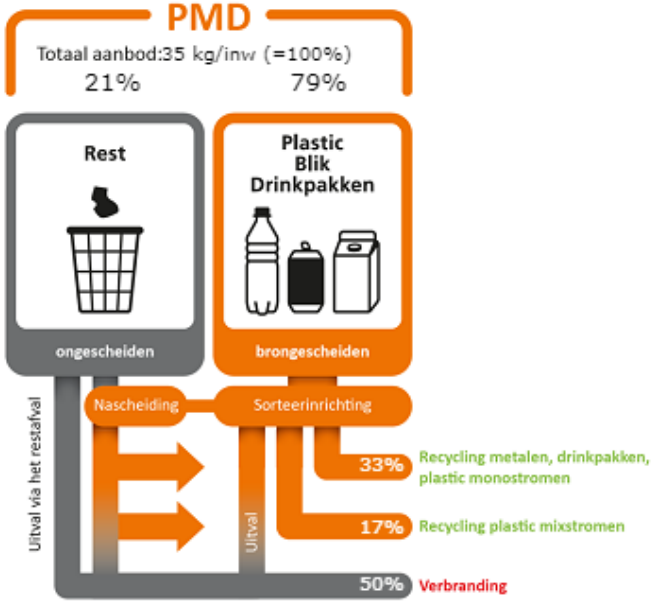
CO_2-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO_2 als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers). Bij het bepalen van deze indicator is gebruik gemaakt van de geactualiseerde CO_2-kentallen van adviesbureau CE-Delft (2021).

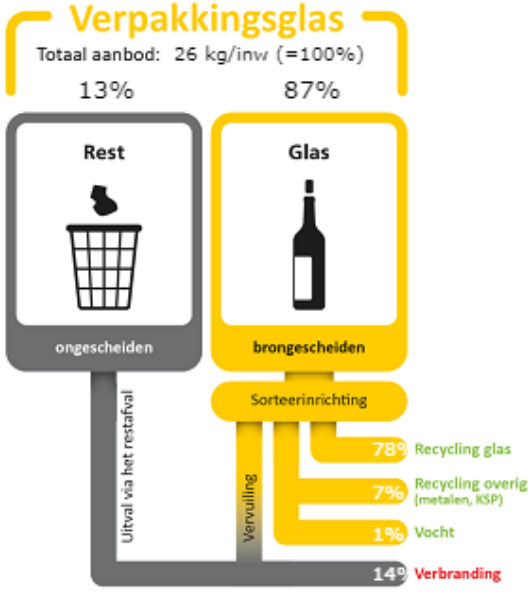
Grondstofketens in kaart

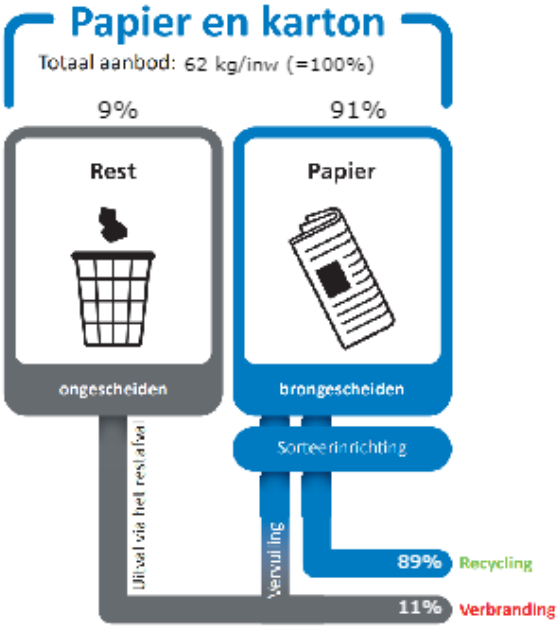
Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/ verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, wordt de grondstofketen ervan niet weergegeven.

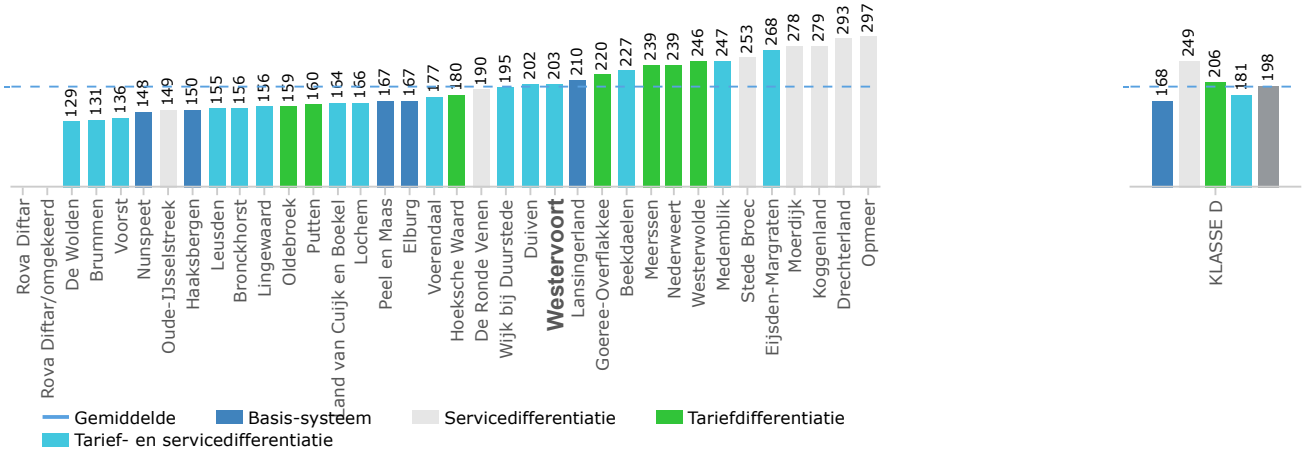

4. Kosten

€ per aansluiting

	Westervoort	KLASSE D	.
Inzamelkosten	0	127	
Overslag- en transportkosten	0	7	
Verwerkingskosten	0	49	
Overige kosten	0	36	
Vergoedingen producentenverantwoordelijkheid	-19	-21	
Totale afvalbeheerkosten	203	198	

Totale afvalbeheerkosten .

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

5. Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

	Westervoort	KLASSE D	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	289	248	●
Dienstverlening restafval (score)	28	45	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	41	29	●
Oud papier en karton	12	14	●
Plastic-, metalen en drankenkartons	26	22	●
Glas verpakkingen			
Textiel	3	4	●
Fijn restafval	12	17	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	0	34	
Oud papier en karton	6788	883	●
Plastic, metalen en drankenkartons	0	442	
Glas verpakkingen	357	483	●
Textiel	970	1110	●
Milieustraat	6745	12971	●
Fijn restafval	34	49	●

Afvalscheiding gestapelde bouw

% gestapelde bouw waar bij het perceel gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en etensresten (gfe)	90%	65%	●
Oud papier en karton	100%	88%	●
Plastic, metalen en drankenkartons	100%	86%	●

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	34	23	●
Openingsuren doordeweeks	40	33	●
Openingsuren zaterdag	8	6	●

6. Regie

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

	Westervoort	KLASSE D	.
Score regievaardigheden	16	15	●

Beleidsregie

	Westervoort	KLASSE D
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✓	67%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✓	75%
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✓	67%
Er is een afvalpreventieplan of -paragraaf opgesteld	✗	39%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓	92%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✗	31%
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✓	69%

Burgerregie

Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✓	72%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✓	67%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✓	42%
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✗	53%
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓	94%
Met de mobiele app kun je een grofvuilafspraak maken	✗	33%
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✗	25%

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓	97%
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✓	75%
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✓	44%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✓	75%
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✗	56%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✓	75%

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✓	33%
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗	11%
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✗	31%
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✓	83%
De inzameldienst doet aan circulaire inkoop	✗	58%
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✗	58%

7. Basisgegevens

Algemeen

	Westervoort	KLASSE D
Aantal inwoners	14944	42290
Aantal aansluitingen	6788	17890
Aandeel hoogbouw (in %)	13%	15%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)	85 kg/inw	
Jaartal restafvaldoelstelling	2025	
Doelstelling afvalscheiding	75%	
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling	2025	
Doelstelling huishoudelijk afval		
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling	2025	
Tariefdifferentiatie	✓	–
Restafval op afstand	–	–
Frequentieverlaging restafval	✓	–
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Bron- en nascheiding	–
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Bron- en nascheiding	–
Nascheiding grof huishoudelijk	Alleen bij gebracht verbouwingsrestafval	–

Tarieven

Tariefsysteem	Volume en frequentie	
Afvalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/ aansl)	164	221
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	4	4
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	–	1
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. stortbelasting	103	100
Verwerkingstarief gft (€/ton)	50	56
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)		-131
Verwerkingstarief glas (€/ton)		-14